

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM.)
EXAMINATION: - DECEMBER 2024
SECOND SEMESTER
Subject: Business Management (BCOM19-109)

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1. A. Answer the Multiple Choice questions. (Any 10) (10)

- Sector includes extractive and genetic industry.
 - Secondary
 - Primary
 - Tertiary
 - None
- is the prime objective of traditional management.
 - Loss
 - Profit
 - None
 - Decision making
- is systematic process of telling, listing and understanding.
 - Communication
 - Management
 - Planning
 - None
- A----- Is examination of future operation of business?
 - Planning
 - Decision making
 - Budget
 - None
- helps in better control on time.
 - Event Management
 - Place Management
 - Disaster Management
 - Time Management
- Decision making is the primary task of-----
 - Manager
 - People
 - Employee
 - Labour
- is process of selection.
 - Planning
 - None
 - Motivation
 - Decision making
- is new philosophy in management.
 - Motivation
 - MBO
 - Planning
 - None
- _____ means the supervision of output and expenditure by the provision of budgets issued to production departments.
 - Total Quality Management
 - Budgetary Control
 - ABC Analysis
 - Management Audit
- _____ are the types of Organization.
 - Matrix
 - Line & Staff
 - A & B
 - None of these

11. _____ is the factor responsible for change.
- a) Technology
 - b) Competition
 - c) Social trends
 - d) All of these
12. Business includes all activities which are connected with _____.
- a) Purchase of goods
 - b) Sales of goods
 - c) Services
 - d) All of these
13. _____ was the first person who considered Management as a Science.
- a) Elton Mayo
 - b) Henry Fayol
 - c) F.W. Taylor
 - d) Peter Drucker

Q.1. B. Answer in one Sentence (Any 5) (10)

1. Explain the word delegation of Authority.
2. State the meaning of directing.
3. Define Motivation.
4. What is meant by autocratic style of leadership?
5. What is leadership?
6. Define controlling.
7. Define the term Management of change.

Q. 2) Write Short Note (Any 4) (20)

1. Essential qualities of a good leader
2. Span of Control
3. Merits and Limitations of Planning
4. Management of Change
5. Levels of Management
6. Time Management

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 3) (30)

- 1 Explain the process of Decision Making.
- 2 Explain Theory X & Theory Y.
- 3 Discuss the qualities of Leader.
- 4 What are the merits and limitation of 'Functional Organization'?
- 5 State difference between Traditional Management and Professional Management.

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any 2) (30)

- 1 Explain the 14 principles of Management.
- 2 Explain the various styles of Leadership with their advantages and limitations.
- 3 Management is a Science, Art and Profession. Explain
- 4 Explain the Functions of Management.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. अ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)

१. ----- क्षेत्रामध्ये खनिकर्म ई. आणि अनुवांशिक उद्योगांचा समावेश होतो.
अ) द्वितीयक ब) प्राथमिक
क) तृतीयक ड) कोणतेही नाही
२. परंपरागत व्यवस्थापनाचे मुख्य उद्दिष्ट ----- आहे.
अ) तोटा ब) नफा
क) कोणतेही नाही ड) निर्णय घेणे
३. सांगणे, ऐकणे आणि समजून घेणे ----- ची पद्धतशीर प्रक्रिया आहे.
अ) संवाद ब) व्यवस्थापन
क) नियोजन ड) कोणतेही नाही
४. व्यवसायातील भविष्यातील कार्याचे परिक्षण करणे म्हणजे ----- होय.
अ) नियोजन ब) निर्णय घेणे
क) अंदाजपत्रक ड) या पैकी कोणतेही नाही
५. वेळेवर चांगले नियंत्रण ठेवण्यासाठी ----- ची मदत होते.
अ) कार्यक्रम व्यवस्थापन ब) स्थान व्यवस्थापन
क) आपत्ती व्यवस्थापन ड) वेळेचे व्यवस्थापन
६. निर्णय घेणे ही प्राथमिक क्रिया ----- करतो.
अ) व्यवस्थापक ब) लोक
क) कर्मचारी ड) कामगार
७. -----ही निवड प्रक्रिया आहे.
अ) नियोजन ब) कोणतेही नाही
क) प्रेरणा ड) निर्णय घेणे
८. ----- हे व्यवस्थापनातील नवीन तत्त्वज्ञान आहे.
अ) सघटना ब) प्रेरणा
क) नियोजन ड) एम.बी. ओ
९. म्हणजे उत्पादन विभागांना देण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पाच्या तरतुदीद्वारे मिळालेले आउटपुट आणि खर्चाची देखरेख होय.
अ) एकूण गुणवत्ता व्यवस्थापन ब) बजेटरी नियंत्रण
क) एबीसी विश्लेषण ड) मॅनेजमेंट ऑडिट
१०. हे संघटनेचे प्रकार आहेत.
अ) मेट्रिक्स ब) ओळ आणि कर्मचारी
क) अ आणि ब ड) यापैकी कोणतेच नाही
११. हे बदलासाठी जबाबदार घटक आहेत.
अ) तंत्रज्ञान ब) स्पर्धा
क) सामाजिक प्रवृत्ती ड) हे सर्व

- प्र. १. ब एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ५) (१०)

 १. अधिकार प्रदान म्हणजे काय?
 २. निर्देशनाचा अर्थ काय?
 ३. अभिप्रेरणाची व्याख्या सांगा?
 ४. हुकूमशाही नेतृत्व म्हणजे काय?
 ५. नेतृत्व म्हणजे काय?
 ६. नियंत्रणाची व्याख्या लिहा?
 ७. बदलांचे व्यवस्थापन म्हणजे काय?

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ४) (२०)

 १. कुशल नेतृत्वाचे गुणधर्म
 २. नियंत्रणाचा विस्तार
 ३. नियोजनचे फायदे आणि मर्यादा
 ४. बदलाचे व्यवस्थापन
 ५. व्यवस्थापन स्तर
 ६. वेळेचे व्यवस्थापन

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ३) (३०)

 १. निर्णय घेण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
 २. मॅक ग्रेगोर्स सिध्दांत'क्ष' आणि सिध्दांत'य'.
 ३. नेत्यांचे विविध गुणांचे वर्णन करा.
 ४. कार्यत्मक संघटनाचे गुण आणि मर्यादा सांगा.
 ५. पारंपारीक व्यवस्थापन आणि प्रशासकीय व्यवस्थापन यांच्यातील फरक सांगा.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २) (३०)

 १. व्यवस्थापनातील १४ तत्त्वे स्पष्ट करा.
 २. नेतृत्वाच्या विविध शैली, त्यांचे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
 ३. व्यवस्थापन ही एक कला, शास्त्र आणि व्यवसाय आहे स्पष्ट करा.
 ४. व्यवस्थापनाचे कार्य समजावून सांगा.